

Opinia
do ustawy o zmianie ustawy o rzecznikach patentowych
(druk nr 958)

I. Cel i przedmiot ustawy

Jak wynika z uzasadnienia do projektu, powodem nowelizacji ustawy o rzecznikach patentowych jest potrzeba uwzględnienia dotychczasowych doświadczeń wynikających ze stosowania ustawy. Ustawa wdraża również w zakresie swojej regulacji dyrektywę 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w zakresie uznawania kwalifikacji zawodowych oraz dyrektywę 2006/123/WE Parlamentu i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącą usług na rynku wewnętrznym. Zalecenie nowelizacji wynikało także z opracowanej na zlecenie Ministerstwa Gospodarki "Analizy obowiązujących rozwiązań prawnych w zakresie ustawy o rzecznikach patentowych i skutków ekonomicznych, prawnych i społecznych proponowanych zmian w obowiązującym prawie".

W ustawie o rzecznikach patentowych m.in.:

- 1) dostosowano zakres pojęcia "sprawy własności przemysłowej" do Konwencji Paryskiej z dnia 20 marca 1883 r. o ochronie własności przemysłowej i przyjęto, iż pojęcie to obejmuje zwalczanie nieuczciwej konkurencji bez dotychczasowych ograniczeń przedmiotowych;
- 2) rozszerzono katalog definiowanych pojęć w słowniczku ustawy ("państwo członkowskie", "państwo macierzyste", "obywatel państwa członkowskiego", "usługa transgraniczna");
- 3) zrezygnowano z enumeratywnego określania podmiotów, na rzecz których rzecznicy patentowi mogą świadczyć pomoc;
- 4) zrezygnowano z obowiązku nieprzerwanego wykonywania zawodu przez rzecznika patentowego;

- 5) określono katalog zawodów i funkcji, których wykonywanie bądź sprawowanie skutkować będzie zawieszeniem prawa wykonywania zawodu rzecznika patentowego (dodawany art. 23a stosować się będzie również do aplikantów);
- 6) zdefiniowano na czym polega świadczona przez rzecznika patentowego pomoc prawna i techniczna;
- 7) uściślono, iż rzecznik patentowy nie może występować w charakterze pełnomocnika w postępowaniu karnym i postępowaniu karnym skarbowym;
- 8) doprecyzowano przepis dotyczący tajemnicy zawodowej rzecznika patentowego;
- 9) nałożono na rzecznika patentowego obowiązek doskonalenia umiejętności i kształcenia zawodowego; sposób realizacji tego obowiązku określi Krajowa Rada Rzeczników Patentowych;
- 10) określono zasady reklamowania przez rzeczników patentowych świadczonych przez nich usług;
- 11) przyjęto, iż wpisana na listę rzeczników patentowych będzie mogła być osoba, która jest obywatelem państwa członkowskiego, w rozumieniu definicji zawartej w słowniczku ustawy, o ile nabyła kwalifikacje do wykonywania rzecznika patentowego uznane zgodnie z odrębnymi przepisami, oraz określono zasady dokonywania wpisu takich osób na listę;
- 12) wprowadzono regulacje określające zasady świadczenia przez zagranicznego rzecznika patentowego usług transgranicznych na terytorium Polski, w tym określono zasady odpowiedzialności dyscyplinarnej takiej osoby;
- 13) zmieniono regulacje dotyczące naboru i przebiegu aplikacji rzecznikowskiej, w tym konkurs zastąpiono egzaminem konkursowym oraz określono zakres przedmiotowy tego egzaminu;
- 14) wprowadzono zasadę, iż to Prezes Rady Ministrów określał będzie, w drodze rozporządzeń, wysokość opłat: rocznej za aplikację, za egzamin konkursowy oraz za egzamin kwalifikacyjny;
- 15) określono cel i zakres przedmiotowy egzaminu kwalifikacyjnego, wskazano na czym polega taki egzamin oraz uściślono regulacje dotyczące powtarzania niezaliczonej części egzaminu (m.in. zniesiono limit egzaminów poprawkowych);
- 16) określono zasady działania Komisji Egzaminacyjnej powołanej przez Krajową Izbę Rzeczników Patentowych do przeprowadzenia egzaminów: konkursowego i kwalifikacyjnego, w tym m.in. wprowadzono zasadę, iż członkiem Komisji nie będzie mogła być osoba pozostająca ze zdającym w takim stosunku osobistym lub służbowym,

iz może to wywołać wątpliwości co do jej bezstronności oraz uregulowano kwestię odwołania od uchwały Komisji;

- 17) przyjęto, iż aplikant będzie mógł być skreślony z listy aplikantów w przypadku nieuiszczenia przez niego, bez usprawiedliwionej przyczyny, opłaty za aplikację dłużej niż przez trzy miesiące;
- 18) przyjęto, iż rzecznik patentowy będzie skreślany z listy rzeczników patentowych w przypadku nieuiszczenia składek członkowskich za okres dłuższy niż rok;
- 19) uzupełniono i uporządkowano przepisy dotyczące samorządu rzeczników patentowych, w szczególności wskazano, iż organami samorządu są także Prezes Polskiej Izby Rzeczników Patentowych oraz okręgowe rady rzeczników patentowych, ustalono przypadki wygaśnięcia mandatu członka organu samorządu terytorialnego, doprecyzowano skład i kompetencje Prezydium Krajowej Rady Rzeczników Patentowych, a także określono kompetencje Prezesa Polskiej Izby Rzeczników Patentowych;
- 20) dokonano zmian, których celem jest usprawnienie postępowania dyscyplinarnego, w tym zdefiniowano etapy postępowania dyscyplinarnego, poszkodowanego uznano za stronę postępowania, wskazano co oznaczają pojęcia: "obwiniony" i "poszkodowany", uściślono kto może być obrońcą w postępowaniu dyscyplinarnym, przyjęto, iż w odniesieniu do postępowania dyscyplinarnego w sprawach nieuregulowanych stosować się będzie odpowiednio Kodeks postępowania karnego oraz w miejsce odwołania do sądu apelacyjnego od orzeczenia wydanego przez Odwoławczy Sąd Dyscyplinarny wprowadzono kasację do Sądu Najwyższego.

W przepisach przejściowych uregulowano kwestie: kosztów aplikacji, która rozpoczęła się przed dniem wejścia w życie opiniowanej ustawy oraz wszczętych i niezakończonych przed tym dniem postępowań dyscyplinarnych.

Ustawodawca przyjął również, iż osoby, w stosunku do których w dniu wejścia w życie nowelizacji wystąpią okoliczności określone w aktualnie obowiązującym art. 8 ust. 4 pkt 2 albo w dodawanym art. 23a ust. 1, będą obowiązane powiadomić o tym Krajową Radę Rzeczników Patentowych. Po uzyskaniu stosownej informacji Krajowa Rada Rzeczników Patentowych podejmie uchwałę w sprawie zawieszenia prawa wykonywania zawodu albo zawieszenia aplikacji.

Ustawa wejdzie w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił ustawę na 72. posiedzeniu w dniu 5 sierpnia 2010 r. Projekt ustawy był przedłożeniem rządowym. W trakcie prac sejmowych m.in.:

- 1) doprecyzowano, iż rzecznik patentowy ma wykonywać zawód zgodnie z zasadami etyki rzecznika patentowego;
- 2) dodano przepis określający zasady wykonywania zawodu rzecznika patentowego w ramach stosunku pracy w jednostce organizacyjnej;
- 3) zrezygnowano z dodania przepisów wprowadzających instytucję rejestru kancelarii patentowych prowadzonych w formie spółek z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółek akcyjnych;
- 4) przyjęto rozwiązanie, iż aplikant skreślany będzie z listy aplikantów w związku z ukończeniem aplikacji;
- 5) dodano przepis przyznający poszkodowanemu prawo zaskarżenia orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego do Odwoławczego Sądu Dyscyplinarnego.

III. Uwagi szczegółowe

- 1) art. 1 pkt 1, art. 2 – przepis ten jest słowniczkiem ustawy, w związku z tym powinien on zawierać wyłącznie definicje. W analizowanym przypadku w słowniczku ustawodawca zamieścił nie tylko definicje, ale również skróty pkt 2 i 3. Definicja i skrót są różnymi środkami techniki prawodawczej, okoliczności i zasady posługiwania się tymi środkami określone zostały w Zasadach techniki prawodawczej, zwanych dalej "ZTP". Mając na względzie istotę każdego z tych środków zasadą techniki prawodawczej jest, iż w przepisie (w jednej jednostce redakcyjnej) formułującym definicje nie formułuje się skrótów (§154 ust. 4 ZTP).

Propozycja poprawki:

w art. 2:

a) skreśla się pkt 2 i 3,

b) dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

"2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) Urzędzie Patentowym – rozumie się przez to Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) samorządzie – rozumie się przez to Polską Izbę Rzeczników Patentowych.";

- 2) art. 1 pkt 8, art. 14 – przepis ten stanowiąc o możliwości zwolnienia rzecznika patentowego z zachowania tajemnicy zawodowej odsyła do odrębnych przepisów. Kierując się § 156 ZTP dotyczącym formułowania odesłań, w tym odesłań zewnętrznych dokonywanych w celu zapewnienia spójności regulowanych instytucji prawnych, należałoby jednoznacznie wskazać akty normatywne, w których przewidziano możliwość zwalniania z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej. Zgodnie z art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej przez radcę prawnego nie dotyczy informacji udostępnianych na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu - w zakresie określonym tymi przepisami. Analogiczną regulację przewiduje w odniesieniu do adwokatów ustawa z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (art. 6 ust. 4) oraz w odniesieniu do doradców podatkowych ustawa z dnia 1 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym (art. 37 ust. 4). Mając na względzie przytoczone przykłady oraz kierując się założeniem racjonalności prawodawcy (m.in. założeniem, iż podobne ustawodawca reguluje podobnie) proponuje się przyjęcie niżej zaproponowanej poprawki.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 8, w art. 14:

a) skreśla się wyrazy ", chyba że wynika to z odrębnych przepisów",

b) dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

"2. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie dotyczy informacji udostępnianych na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1505, z późn. zm.) - w zakresie określonym tymi przepisami.";

- 3) art. 1 pkt 9, art. 14a ust. 1 – przepis ten nakłada na rzecznika patentowego obowiązek doskonalenia umiejętności i kształcenia zawodowego. Zestawiając ten przepis z obowiązującym art. 43 ust. 1 pkt 4 i art. 51 pkt 8, które stanowią o doskonaleniu zawodowym rzeczników patentowych, nasuwa się pytanie o wzajemną relację pojęć "doskonalenie umiejętności", "kształcenie zawodowe" oraz "doskonalenie zawodowe". Jeżeli zakres tych pojęć jest tożsamy (sprowadzają się one do tego samego) prawodawca powinien do oznaczania jednakowych pojęć konsekwentnie używać jednakowych określeń. Złamanie nakazu konsekwencji terminologicznej może skutkować

wątpliwościami interpretacyjnymi w procesie stosowania prawa. W myśl uzasadnienia celem dodawanego art. 14a jest nałożenie (wprost) na polskich rzeczników patentowych obowiązku (wymogu) stałego doskonalenia zawodowego. Biorąc to pod uwagę proponuje się przyjęcie niżej zaproponowanej poprawki.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 9, w art. 14a w ust. 1 i 2 skreśla się wyrazy "i kształcenia",

- 4) art. 1 pkt 11 – w uzasadnieniu do projektu ustawy w zasadzie nie wyjaśniono celu dodania do nowelizowanej ustawy art. 15a wskazując jedynie, iż jest to konieczne z punktu widzenia art. 24 dyrektywy 2006/123/WE dotyczącej usług na rynku wewnętrznym. Zgodnie z tym przepisem państwa członkowskie są obowiązane znieść wszelkie całkowite zakazy dotyczące informacji handlowych dostarczanych przez zawody regulowane oraz zapewnić zgodność informacji handlowych dostarczanych przez zawody regulowane, odnoszących się, w szczególności, do niezależności, godności i uczciwości zawodowej, a także do tajemnicy zawodowej z zasadami dotyczącymi wykonywania zawodu, zgodnie z prawem wspólnotowym, w sposób odpowiadający szczególnemu charakterowi każdego zawodu. Zasady dotyczące wykonywania zawodu odnoszące się do informacji handlowych muszą być niedyskryminacyjne, uzasadnione nadrzędnym interesem publicznym i proporcjonalne. Zestawiając dodawany art. 15a i transponowany art. 24 dyrektywy 2006/123/WE pojawia się pytania o wzajemną relację pojęć "reklama" i "informacja handlowa" oraz czy zgodne z wolą ustawodawcy jest posłużenie się w art. 15a pojęciem reklama¹, w sytuacji gdy transponowany przepis stanowi o informacji handlowej²? Innymi słowy, czy na gruncie ustawy o rzecznikach patentowych ustawodawca będzie utożsamiał te dwa pojęcia?

Ponadto należy zwrócić uwagę, iż w obecnie obowiązującym systemie prawnym brak jest jakiegokolwiek przepisu zakazującego przekazywania informacji handlowej o świadczonej przez rzecznika patentowego usłudze oraz reklamowania przez niego tej

---

¹ Zgodnie z art. 2 lit. a dyrektywy 2006/114/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotycząca reklamy wprowadzającej w błąd i reklamy porównawczej, "reklama" oznacza przedstawienie w jakiegokolwiek formie w ramach działalności handlowej, gospodarczej, rzemieślniczej lub wykonywania wolnych zawodów **w celu wspierania zbytu** towarów lub usług, w tym nieruchomości, praw i zobowiązań.

² Informacja handlowa rozumiana jest powszechnie jako przekaz obiektywnych wiadomości o towarze lub usłudze, którego bezpośrednim celem nie jest (co do zasady) wpływanie na decyzję nabywcy towaru lub usługi.

usługi. W związku z tym, w myśl zasady co nie jest przez prawo zabronione jest dozwolone, rzecznikowi prawo takie przysługuje. W odniesieniu do rzeczników patentowych cel wdrażanej regulacji wspólnotowej (zniesienie zakazów) jest więc osiągnięty i nie ma potrzeby potwierdzać dodatkowo w ustawie przysługującego rzecznikom patentowym prawa. Ponieważ prawodawca wspólnotowy przewiduje określenie przez państwa członkowskie szczególnych zasad dostarczania informacji handlowych w ramach poszczególnych zawodów regulowanych i wobec braku w nowelizowanej ustawie podstawy do określenia takich zasad, celowe wydaje się upoważnienie zawarte w dodawanym art. 15a ust. 2. Niemniej należałoby rozważyć, czy Krajowa Izba Rzeczników Patentowych powinna określać zasady prowadzenia reklamy, czy też zasady dostarczania informacji handlowych.

Analizując dodawany art. 15a należy mieć również na względzie, iż analogicznego rozwiązania ustawodawca nie przewiduje w przypadku adwokatów i radców prawnych. W odniesieniu do doradców podatkowych ustawodawca uchylił przepis zakazujący reklamy usług podatkowych i przyjął rozwiązanie, zgodnie z którym zasady prowadzenia reklamy usług doradztwa określają zasady etyki zawodowej uchwalone przez Krajowy Zjazd Doradców Podatkowych (art. 38 ustawy o doradztwie podatkowym). W przypadku doradców podatkowych brak jest więc przepisu, który potwierdzałby wprost przysługujące im prawo reklamy swoich usług.

Propozycja poprawki (*uznając, iż użyte w przepisie pojęcie "reklama" jest właściwe*):

w art. 1 w pkt 11, w art. 15a skreśla się ust. 1;

albo (uznając, iż użyte w przepisie pojęcie "reklama" powinno być zastąpione pojęciem "informacja handlowa")

w art. 1 w pkt 11, w art. 15a:

a) skreśla się ust. 1,

b) w ust. 2 wyrazy "prowadzenia reklamy" zastępuje się wyrazami "dostarczania informacji handlowych";

- 5) art. 1 pkt 12 lit. a tiret drugie i trzecie, art. 19 ust. 1 pkt 5 i 6 – ponieważ oczywiste jest, iż aplikację rzecznicką można odbyć tylko na warunkach określonych w ustawie oraz, że na listę rzeczników patentowych może być wpisana osoba, która złożyła egzamin kwalifikacyjny przed właściwym organem, należałoby przyjąć niżej zaproponowaną

poprawkę. Ponadto analizując pkt 6 w związku z art. 33 pojawia się wątpliwość, czy egzamin kwalifikacyjny składa się przed Komisją Egzaminacyjną, czy też zespołem egzaminacyjnym.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 12 w lit a:

- a) w tiret drugim, w pkt 5 skreśla się wyrazy "na warunkach określonych w ustawie",
- b) w tiret trzecim, w pkt 6 skreśla się wyrazy "przed Komisją Egzaminacyjną, o której mowa w art. 33";

- 6) art. 1 pkt 12 lit. b, art. 19 ust. 2 pkt 2 – uwzględniając § 156 ZTP, który określa zasady formułowania odesłań w akcie normatywnym, należałoby we wskazanym przepisie wskazać wprost, iż kwalifikacje, o których mowa w tym przepisie uznawane są na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 12 w lit. b, w ust. 2 w pkt 2 wyrazy "odrębnymi przepisami" zastępuje się wyrazami "ustawą z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 63, poz. 394)";
- w art. 1 w pkt 13, w art. 19c skreśla się wyrazy "(Dz. U. Nr 63, poz. 394)";

- 7) art. 1 pkt 19 i pkt 44 – uwzględniając określone w ZTP zasady oznaczania podstawowych jednostek redakcyjnych (artykułów) oraz poglądy doktryny w tym zakresie³, należałoby wprowadzić niżej zaproponowaną poprawkę techniczno-legislacyjną. Zdaniem prof. M. Zielińskiego konsekwencją przyjęcia przez ZTP, iż nazwa "art." jest fragmentem indywidualizującym podstawową jednostkę w obrębie całej ustawy, jest konieczność powtarzania tej nazwy w sytuacji wymieniania artykułów w przepisie. Zasada ta dotyczy również przepisów zmieniających.

---

³ S. Wronkowska, M. Zieliński, Komentarz do zasad techniki prawodawczej, Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa 2004, s. 141.

Propozycja poprawek:

- w art. 1 w pkt 19 w zdaniu wstępnym wyrazy "i 28b" zastępuje się wyrazami "i art. 28b";
- w art. 1 w pkt 44 w zdaniu wstępnym wyrazy "i 67b" zastępuje się wyrazami "i art. 67b";

8) art. 1 pkt 19, art. 28a ust. 4 – ustawodawca wprowadza zasadę, iż wysokość opłaty rocznej za aplikację będzie ustalał, w drodze rozporządzenia (a więc aktu powszechnie obowiązującego), Prezes Rady Ministrów. Jednocześnie w dodawanym art. 28a w ust. 4 przyjęto, iż opłata ta będzie mogła być obniżona na wniosek aplikanta uchwałą Krajowej Rady Rzeczników Patentowych. Rozwiązaniu temu można poczynić zarzut, iż przepis ten dopuszcza zamianę przepisu rozporządzenia, aktem o charakterze wewnętrznym, który będzie w rzeczywistości aktem stosowania prawa (*sui generis* decyzją indywidualną). Obniżenie opłaty oznacza bowiem ustalenie nowej wysokości tej opłaty aktem, który nie ma charakteru powszechnie obowiązującego. Inaczej analogiczną kwestię uregulowano w ustawie – Prawo o adwokaturze i ustawie o radcach prawnych w odniesieniu do rocznej opłaty z tytułu aplikacji adwokackiej i radcowskiej. W ustawach tych mówi się nie o obniżaniu opłaty, ale o zwalnianiu z całości albo części opłaty, której wysokość ustalił Minister Sprawiedliwości. Mając powyższe na uwadze, dążąc do wyeliminowania wątpliwości systemowych oraz kierując się założeniem, iż podobne ustawodawca powinien regulować podobnie proponuje się przyjęcie niżej zaproponowanej poprawki.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 19, w art. 28a ust. 4 otrzymuje brzmienie:

"4. Krajowa Rada Rzeczników Patentowych może, na uzasadniony wniosek aplikanta, zwolnić go od ponoszenia opłaty, o której mowa w ust. 3, w całości albo w części, a także odroczyć jej płatność lub rozłożyć ją na raty.";

9) art. 1 pkt 22, art. 31 ust. 1 pkt 3 – mając na względzie, iż prawo europejskie i międzynarodowe w zakresie ochrony własności przemysłowej mieści się w zakresie ogólnego pojęcia "prawo własności przemysłowej" (pojęcia tego nie powinno się utożsamiać z ustawą z dnia 30 czerwca 2000 r. - Prawo własności przemysłowej) pkt 3 w art. 31 ust. 1 jest zbędny. Pozostawienie tego pkt może rodzić pytanie o to, czy prawo europejskie i międzynarodowe w zakresie ochrony własności przemysłowej jest prawem własności przemysłowej?

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 22, w art. 31 w ust. 1 skreśla się pkt 3;

10) art. 1 pkt 23, art. 32 – mając na uwadze, iż aktualnie art. 32 składa się z dwóch ustępów należały zmienić technikę, którą posłużono się w przepisie zmieniającym i nadać nowe brzmienie całej podstawowej jednostce redakcyjnej.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 23:

a) w zdaniu wstępnym wyrazy "ust. 1 i 2 otrzymują" zastępuje się wyrazem "otrzymuje",

b) przed ust. 1 dodaje się oznaczenie art. 32;

11) art. 1 pkt 23, art. 32 ust. 2 – przepis ten określa zasady powtarzania egzaminu kwalifikacyjnego w części, w której nie był on zaliczony. W związku z tym przepisem rodzi się wątpliwość, czy przepis ten znajdzie zastosowanie również w sytuacji, jeżeli osoba przystępująca do egzaminu nie zaliczy obu części egzaminu? Ponadto zwrócić należy uwagę na fakt, iż przyjęte w ust. 2 rozwiązanie (zniesienie limitu liczby egzaminów poprawkowych) może doprowadzić do sytuacji, w której pomiędzy zaliczeniem jednej i drugiej części egzaminu będzie znaczny odstęp czasowy. Może to prowadzić do tego, iż wiedza (np. co do obowiązującego prawa) zweryfikowana pozytywnie w jednej z części egzaminu w momencie zaliczenia drugiej będzie już nieaktualna. Czy rozwiązanie takie zgodne jest z wolą ustawodawcy? Analizując art. 32 warto jest zwrócić uwagę na przepisy ustawy - Prawo o adwokaturze (art. 78i) i ustawy o radcach prawnych (art. 36°) dotyczące egzaminów poprawkowych. W ustawach tych przewidziano, iż w przypadku niezyskania pozytywnego wyniku z egzaminu adwokackiego (radcowskiego), **zdający może przystępować do kolejnych egzaminów radcowskich, z tym że egzamin ten zdaje w całości** (egzamin obejmuje wszystkie części). Przepisy te eliminują więc ryzyko zaistnienia zasygnalizowanej wcześniej sytuacji tj. posiadania aktualniej wiedzy jedynie w odniesieniu do części materiału objętego egzaminem.

12) art. 1 pkt 24, art. 33 ust. 1 – w związku z tym przepisem pojawia się wątpliwość, co do podziału kompetencji pomiędzy Komisję Egzaminacyjną, a zespół egzaminacyjny. Z przepisów art. 32 ust. 1 i 6 wynika, że egzamin konkursowy oraz egzamin kwalifikacyjny przeprowadzane będą w istocie przez zespoły egzaminacyjne, ale wynik

tych egzaminów ustalany będzie przez Komisję Egzaminacyjną *in gremio*. W oparciu o przepis art. 32 ust. 6 trudno jest jednoznacznie określić charakter prawny uchwały Komisji Egzaminacyjnej dotyczącej wyniku egzaminu konkursowego, czy ma ona charakter konstytutywny (ustala wynik egzaminu), czy też deklaratoryjny (potwierdza wyłącznie ustalenia zespołu egzaminacyjnego). W związku z tym nasuwa się pytanie, czy przyjęte rozwiązanie nie będzie prowadziło do sytuacji, w której o wyniku egzaminu decydowały będą w dużej mierze osoby, które w nim nie uczestniczyły. Wątpliwości w tym zakresie wyeliminować może przyjęcie rozwiązania, iż wynik egzaminu ustala zespół egzaminacyjny albo wprowadzenie rozwiązania, w myśl którego Komisja Egzaminacyjna związana jest ustaleniami zespołów egzaminacyjnych. Temu drugiemu rozwiązaniu można jednak czynić zarzut nieracjonalności i zbędnego wydłużania procedury egzaminacyjnej. Trzeba w tym przypadku uwzględnić także art. 29 ust. 4, który przewiduje już, iż Krajowa Rada Rzeczników Patentowych podejmuje uchwałę stwierdzającą pozytywny wynik egzaminu konkursowego (uchwałę o charakterze deklaratoryjnym). Analizując powyższy problem należy zwrócić uwagę, iż dołączony do projektu ustawy projekt rozporządzenia, które będzie wydane na podstawie nowelizowanego art. 39, również nie eliminuje wskazanych wyżej wątpliwości. Projekt ten jest bowiem, w zakresie w jakim określa tryb i sposób przeprowadzania egzaminów konkursowego oraz kwalifikacyjnego, niezgodny z ustawą upoważniającą. Projektodawcy nie uwzględnili w nim faktu istnienia zespołów egzaminacyjnych (wszystkie przepisy odniesiono do Komisji Egzaminacyjnej).

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 24, w art. 33 w ust. 6 wyrazy "Komisji Egzaminacyjnej" zastępuje się wyrazami "zespołu egzaminacyjnego";

- 13) art. 1 pkt 27 lit. a, art. 37 pkt 1 – ustawodawca przewiduje, iż aplikant będzie skreślany z listy z "chwilą ukończenia aplikacji". W związku z tym nasuwa się pytanie, w którym momencie aplikację uznaje się za zakończoną. Żaden z przepisów ustawy nie udziela na to pytanie odpowiedzi. Czy "chwilą" tą będzie dzień wskazany w księdze rejestrowej aplikantów (lista aplikantów), jako data ukończenia szkolenia (aplikacji)? W takim przypadku, wobec zmiany treści art. 39 (o tym w kolejnym pkt opinii), należałoby ustawowo zagwarantować, iż taka data zostanie na liście aplikantów odnotowana.

Ponadto zgodnie z wprowadzeniem do wyliczenia sformułowanym w art. 37, aplikanta skreśla się z listy **w drodze uchwały Krajowej Rady Rzeczników**

Patentowych. Zestawiając pkt 1 z wprowadzeniem do wyliczenia można dojść do absurdalnego wniosku, iż chwila ukończenia aplikacji, moment podjęcia uchwały i techniczne wykreślenie z listy muszą nastąpić jednocześnie. W proponowanej niżej poprawce przyjęto rozwiązanie, iż ukończenie aplikacji jest jedną z okoliczności, która obliuguje Krajową Izbę Rzeczników Patentowych do podjęcia stosownej uchwały (nie określa się momentu dokonania skreślenia).

Abstrahując od przedstawionego wyżej problemu, z praktycznego punktu widzenia zasadnym byłoby jednoznaczne ustawowe wskazanie, jaki dzień uznawany będzie za dzień ukończenia aplikacji.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 27 lit. a otrzymuje brzmienie:

"a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) w przypadku ukończenia przez niego aplikacji,";

14) art. 1 pkt 23 lit. c, art. 37 pkt 4 – poprawka redakcyjna.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 23 w lit. c, w pkt 4 wyrazy "bez usprawiedliwionej przyczyny" zastępuje się wyrazami ", bez usprawiedliwionej przyczyny,";

15) art. 1 pkt 28, art. 39 – nowelizując art. 39 (delegacja ustawowa) pominięto w zakresie spraw przekazanych do uregulowania w rozporządzeniu kwestię ustalenia wzoru i sposobu prowadzenia listy aplikantów oraz wzoru legitymacji aplikanta. W związku z tym nasuwa się pytanie, jaki podmiot będzie odpowiedzialny, za uregulowanie tych spraw, po dniu wejścia w życie ustawy. Ustawodawca przewidział jedynie, iż prowadzenie listy jest obowiązkiem Prezesa PIRP. Czy w związku z tym, Prezes PIRP ma mieć swobodę w zakresie tego, jakie dane zamieszczał będzie na liście oraz w zakresie sposobu prowadzenia tej listy? Czy z punktu widzenia ustawodawcy nie jest istotne, jaką treść będzie miała legitymacja aplikanta? Analizując tę kwestię należy mieć na względzie, iż Prezes Rady Ministrów będzie nadal obowiązany określać w rozporządzeniu wzór listy rzeczników patentowych oraz wzór legitymacji rzecznika patentowego (ustawodawca nie nowelizuje art. 26).

Nasuwa się również wątpliwość co do wzajemnej relacji nowelizowanego art. 39 i art. 40. W myśl znowelizowanej delegacji ustawowej w rozporządzeniu zostanie określony m.in. szczegółowy tryb przeprowadzania egzaminu kwalifikacyjnego. Do

uregulowania tej samej sprawy jest upoważniona na podstawie art. 40 Krajowa Rada Rzeczników Patentowych. Przyjęte rozwiązanie jest nieracjonalne, co więcej powoduje wewnętrzną niespójność ustawy. Kto ma bowiem decydować o tym, w jakiej części tryb przeprowadzenia egzaminu kwalifikacyjnego ma być uregulowany w rozporządzeniu, a w jakiej w uchwale. Nie bez znaczenia jest, iż oba upoważnienia mają charakter obligatoryjny. W związku z tym ustawodawca powinien zdecydować się i wskazać jednoznacznie, kto ureguluje tę problematykę.

16) art. 1 pkt 29, art. 41 ust. 1 – poprawka redakcyjna.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 29, w ust. 1 wyrazy "art. 23a, art. 20 ust. 4 pkt 2 i ust. 5" zastępuje się wyrazami "art. 20 ust. 4 pkt 2 i ust. 5, art. 23a"

17) art. 1 pkt 33, art. 50a – uwzględniając sformułowany w art. 2 nowelizowanej ustawy skrót należałoby wprowadzić niżej zaproponowaną poprawkę redakcyjną.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 33, w art. 50a w ust. 1 w pkt 1 wyrazy "Polską Izbę Rzeczników Patentowych" zastępuje się wyrazem "samorząd";

18) art. 1 pkt 33, art. 50a – mając na względzie strukturę rozdziału 5 ustawy oraz treść art. 44 (w nowym brzmieniu) i art. 51 należy stwierdzić, iż przepis określający zadania i kompetencje Prezesa PIRP powinien być dodany po art. 51, jako art. 51a.

Propozycja poprawki:

w art. 1:

a) w pkt 33:

- zdanie wstępne otrzymuje brzmienie:
"po art. 51 dodaje się art. 51a w brzmieniu:",
- art. 50a oznacza się jako art. 51a;

b) dotychczasowy pkt 33 oznacza się jako pkt 34a;

19) art. 1 pkt 37 lit. b, art. 57 ust. 1a – z art. 57 ust. 1 w nowym brzmieniu wynika, iż rzecznik patentowy odpowiada dyscyplinarnie m.in. za nienależyte wykonywanie obowiązków określonych w ustawie, zaś z dodawanego art. 67a ust. 1 wynika, że osoba świadcząca na terytorium Polski usługi transgraniczne odpowiada dyscyplinarnie za naruszenie

warunków wykonywania zawodu rzecznika patentowego. Zarówno w pierwszym, jak i w drugim przypadku jednym z warunków (ustawowych obowiązków) wykonywania zawodu (świadczenia pomocy) jest obowiązek ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy świadczeniu pomocy w sprawach własności przemysłowej. W związku z tym dodawany do art. 57 ust. 1a jest zbędny. Z jednej strony powtarza on bowiem treść art. 16 ust. 1 nowelizowanej ustawy, z drugiej zaś mieści się przedmiotowo w hipotezie art. 57 ust. 1 i art. 67a ust. 1.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 37 skreśla się lit. b;

- 20) art. 1 pkt 42, art. 63 ust. 1 – uwzględniając sformułowaną w dodawanym art. 61a definicję "strony" w postępowaniu dyscyplinarnym proponuje się uwzględnienie w nowelizowanym art. 63 ust. 1 tej definicji.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 42, w ust. 1 wyrazy "obwinionemu, poszkodowanemu oraz Rzecznikowi Dyscyplinarnemu" zastępuje się wyrazami "stronie";

- 21) art. 1 pkt 44, art. 67a ust. 1 – wydaje się, iż osoba świadcząca na terytorium Polski usługi transgraniczne będzie odpowiadała dyscyplinarnie nie tyle za naruszenie obowiązku przestrzegania warunków wykonywania zawodu i zasad etyki rzecznika patentowego, co za naruszenie tychże warunków i zasad.

Ponadto na gruncie tego przepisu nasuwa się pytanie o wzajemną relację określeń **"nienależyte wykonywanie zawodu rzecznika patentowego i innych obowiązków wynikających z ustawy"** (art. 57 ust. 1; odpowiedzialność dyscyplinarna rzecznika patentowego) oraz **"naruszenie obowiązku przestrzegania warunków wykonywania zawodu i zasad etyki rzecznika patentowego"** (art. 67a ust. 1; odpowiedzialność osoby świadczącej na terytorium Polski usługi transgraniczne). Czy określenia te sprowadzają się do "wykonywania zawodu niezgodnie z ustawą"? Jeśli tak, przesłanki odpowiedzialności dyscyplinarnej powinny być w obu przypadkach sformułowane analogicznie. Analizując tę kwestię należy mieć na względzie, iż w myśl art. 67a ust. 1 osoba świadcząca na terytorium Polski usługi transgraniczne będzie odpowiadała dyscyplinarnie według przepisów o odpowiedzialności dyscyplinarnej rzeczników patentowych.

Propozycja poprawki (w zakresie pierwszego zasygnalizowanego problemu):

w art. 1 w pkt 44, w art. 67a w ust. 1 skreśla się wyrazy "obowiązku przestrzegania";

22) art. 2 – w związku z tym, iż ustawodawca zmienia zasady przeprowadzania egzaminu kwalifikacyjnego nasuwa się pytanie, na jakich zasadach starych, czy też nowych będą zdawały egzamin osoby odbywające aplikację w dniu wejścia w życie opiniowanej noweli. Jednoznaczna odpowiedź na to pytanie intertemporalne jest istotna zarówno z punktu widzenia zdających, jak i organu, który będzie przeprowadzał egzamin. Wobec faktu, iż w odniesieniu do kwestii intertemporalnych nie wykrystalizowały się jednoznaczne dyrektywy interpretacyjne pozwalające jednoznacznie stwierdzić, jaki reżim prawny (dotychczasowy, czy nowy) znajdzie zastosowanie w tej sytuacji, wskazane byłoby sformułowanie przepisu przejściowego, który tę kwestię rozstrzygnie. Wydaje się, iż wolą ustawodawcy jest, aby osoby będące w trakcie aplikacji w dniu wejścia w życie ustawy zdawały egzamin kwalifikacyjny na nowych zasadach. Przemawia za tym poprawka, która została przyjęta w trakcie prac sejmowych, eliminująca przepis przejściowy nakazujący stosowanie do takiego egzaminu przepisów dotychczasowych.

Propozycja poprawki (przy założeniu, iż wolą ustawodawcy jest stosowanie przepisów nowych):

w art. 2 dotychczasową treść oznacza się jako ust.1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

"2. Do egzaminów kwalifikacyjnych osób, które odbywają aplikację w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą."

Jakub Zabielski

Główny legislator